

CINEMA CATALÀ TOT L'ANY

CRÍTiques DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ DE LA PEL·LÍCULA "EL 47"

LLEGIR.CAT - Manel Haro

'El 47', memòria d'un barri de Barcelona

La pel·lícula de Marcel Barrena retrata el moviment veïnal de Torre Baró que el 1978 va reclamar que hi arribés l'autobús urbà

Francesc Candel va escriure una novel·la el 1957, sota el títol de *Donde la ciudad cambia su nombre*, on explicava la vida en un dels barris de Barcelona, el d'Eduardo Aunós o Casas Baratas, llavors una mica perifèrics, habitat per una població humil, treballadors sense gaires recursos, molt d'ells immigrants del sud d'Espanya. El títol feia referència al fet que Barcelona deixava de ser Barcelona en la frontera d'aquests barris perifèrics, com si en aquest més-enllà no hi hagués civilització. La Barcelona dels anys cinquanta i seixanta era acollidora a mitges, hi venien molts migrants que sobreviuen com podien i com els deixaven.

El 47 retrata la lluita d'un grup de veïns, liderats per Manolo Vital -que va existir realment-, per aconseguir que la ciutat -és a dir, l'Ajuntament- tingui en compte Torre Baró. La gran iniciativa de Vital, fart de tantes negatives, és segrestar l'autobús que ell mateix condueix, el número 47, i fer-lo arribar al centre del seu barri, per tal que l'alcalde i els responsables de la mobilitat urbana vegin que és possible que un autobús connecti la Plaça Catalunya amb els barris perifèrics.

Es tracta d'una història commovedora, que ens permet fer una reflexió sobre Barcelona, almenys recordar d'on venim: en l'actualitat qui té dificultats per viure-hi no són només els immigrants, sinó els mateixos barcelonins. Les coses han canviat molt en mig segle. El pes de la pel·lícula el porta, sobretot, el seu protagonista, interpretat per un sempre magnífic Eduard Fernández. Hi ha un treball del muntatge i de la imatge interessant que juga a unir imatges antigues amb d'altres actuals. Falla, penso jo, el maquillatge, que es veu força artificial i això penalitza una mica el resultat global.

El 47 és una pel·lícula tendra, és fàcil sentir empatia per aquests personatges que, en el fons, estan eixamplant Barcelona. Torre Baró encara és un barri castigat per la pobresa (segons l'Ajuntament, la renda mitjana anual per llar aquí és de 10.822 euros, lluny de la mitjana de la ciutat). Recentment, han aparegut notícies que indiquen que el nombre de persones amb afectacions de salut mental en aquest barri està creixent. Entre tots dos factors sembla haver-hi una relació directa. Torre Baró continua reclamant unes millors condicions de vida.

EL CRÍTIC.CAT

El 47 narra la història del segrest de l'autobús número 47, el maig de 1978, per part del líder veïnal i treballador de Transports de Barcelona Manolo Vital (encarnat pel sempre excels Eduard Fernández) amb l'objectiu de demostrar que el transport públic podia pujar fins al barri de Torre Baró. És un monomite, un viatge de l'heroi, potser en certa manera individualitzat i despolititzat, però que alhora és la història dels veïns i de les veïnes d'un dels barris perifèrics més vulnerabilitzats de Barcelona.

Però podria ser la història de molts altres barris de Catalunya i —salvant potser la derivada lingüística, retratada magistralment— també d'arreu d'Espanya. És la història d'aquelles persones que encara avui, com ahir, viuen darrere de la muntanya. I, al seu torn, també és la memòria de les nostres mares i àvies que van venir des de Múrcia, Extremadura, Andalusia o altres indrets, amb una mà al davant i una altra al darrere, sense saber llegir ni escriure, i que van treballar i lluitar per construir llocs més habitables i més justos.

'El 47' s'inscriu de ple en un cinema social honest, compromès i gens impostat. Des del punt de vista cinematogràfic, cal destacar que Barrena ens submergeix amb intel·ligència, tendresa i humor en les emocions d'uns personatges marcats per la precarietat econòmica i l'aïllament social respecte a la resta de la ciutat. La pel·lícula para atenció als detalls i al primer pla, però també a uns escenaris urbans que parlen per si sols i que relaten la duresa del dia a dia de les classes treballadores que resistien —i resisteixen— en uns marges invisibilitzats per a bona part de la ciutadania. No és anecdòtic el fet que, a banda de l'ús intel·ligent d'algunes imatges d'arxiu per situar-nos enmig del trànsit de la Barcelona de l'època, algunes preses que ens ubiquen al barri de Torre Baró dels anys setanta no són decorats ni cap recreació digital, sinó plans filmats directament del paisatge del barri tal com és avui, en ple segle XXI.

FOTOGRAMAS.ES - Blai Morell

Crítica de 'El 47', para quienes creen en las causas justas

Marcel Barrena ('Mediterráneo') rinde homenaje a Manuel Vital, el autobusero que desafió al Ayuntamiento de Barcelona y a quien encarna un magnífico Eduard Fernández, acompañado por los igualmente soberbios Carlos Cuevas y Clara Segura.

Echando una mirada a la aún corta filmografía de Marcel Barrena, uno atisba que el concepto del desafío, sea personal o al 'establishment', está presente en casi todas sus películas. Ni una silla de ruedas ('Món petit'), ni la esclerosis múltiple ('100 metros') ni las trabas burocráticas ('Mediterráneo') son obstáculos para que sus principales protagonistas consigan su objetivo. Y sucede lo mismo con Manuel Vital, el autobusero extremeño de corazón y catalán de adopción que desafió al Ayuntamiento de Barcelona para demostrar a todos que el autobús, lugar de cofraternización, podía llegar hasta Torre Baró, un barrio de la Ciudad Condal dejado de la mano de Dios.

La de Barrena es una mirada nostálgica y no exenta de ternura a un pasado aún cercano, el de aquella Barcelona preolímpica, con un precioso homenaje a quien imaginó esa ciudad

global y abierta al mundo con el personaje que interpreta el siempre magnífico Carlos Cuevas. Era aquella una urbe aún a medio hacer, aunque no lo quisieran reconocer quienes mandaban entonces, con calles sin asfaltar, chabolas y casas hechas a base del sudor y trabajo de miles de inmigrantes llegados del sur del país a lo largo de tres décadas de los que muchos somos orgullosos descendientes hoy.

A través de una narración prístina aunque sin sorpresas, su director y coguionista nos regala una espléndida película que habla de la lucha vecinal como motor de cambio para la búsqueda del bien común, de la convivencia en todos los sentidos, también lingüística, imperante desde siempre a pesar de lo que les quieran vender los voceros de la confusión y los atizadores del odio. Y que, sobre todo, habla de dignidad, personificada en el personaje de Vital a quien da vida un Eduard Fernández de nuevo en modo recital, acompañado aquí de una soberbia Clara Segura y de todos esos grandes secundarios que nunca fallan. Todos remando a favor para explicar la historia de aquella Barcelona, que en el fondo es la historia de la mayoría de grandes ciudades españolas que acogieron a quienes buscaban la oportunidad de progresar y labrarse un futuro fuera de su tierra. ¿Les suena?